

С.Л. Юрченко, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

О.О. Гринченко, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

М.Л. Серік, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИПУСКНИКІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 181 «ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ»

Інтеграція вітчизняної економіки до світового економічного простору обумовлює оновлення компетентностей фахівців, які мають швидко адаптуватися до сучасних соціально-економічних умов, гнучко реагувати на запити суспільства та ефективно працювати в умовах ринкової економіки. У зв'язку з процесами трансформації різних сторін життя суспільства, які відбуваються у країні, актуальним завданням є підготовка фахівців нового формату, адаптованих до динамічних змін у галузях харчової промисловості та сфері ресторанної індустрії. Усе це вимагає актуалізації змісту освіти, до основи якої повинен бути покладений компетентнісний підхід. Тому формування підприємницької компетентності є одним із важливих завдань закладів вищої освіти (ЗВО), яке має вирішуватися за будь-якої нагоди: при викладанні усіх дисциплін навчального плану, самостійного опанування матеріалу, наукових гуртках тощо.

Оновлення цілей і змісту освіти на основі компетентнісного підходу та особистісної орієнтації, принципів збалансованого розвитку передбачає забезпечення фундаментальної наукової та практичної підготовки фахівців; створення умов для особистісного розвитку та творчої самореалізації.

Для розв'язання проблеми формування підприємницької компетентності випускників ЗВО в Україні ухвалено низку нормативно-правових документів, які сприяють активізації цього процесу і водночас його регламентують: Закон України «Про освіту», Стандарти вищої освіти за спеціальністю 181 «Харчові технології» для бакалаврського та магістерського ступенів вищої освіти тощо.

У вищевказаних стандартах зазначено три види компетентностей: інтегральні, загальні та спеціальні (фахові, предметні), які визначають програмні результати навчання відповідно до обраної спеціальності.

Слід зазначити, що проблема компетентнісного підходу до вищої освіти є актуальною у світовому масштабі, а її успішне

розв'язання дає можливість краще підготувати випускників ЗВО до подальшого життя, сформувати у них розвинене критичне мислення, готовність до інноваційної діяльності, комунікативні навички та вміння працювати в команді, а відтак, вдало побудувати власну кар'єру.

Поняття «підприємницька компетентність» в українському освітньому середовищі вперше офіційно використане в переліку ключових компетентностей, визначених українськими педагогами за матеріалами дискусій, організованих у рамках проекту ПРООН «Освітня політика та освіта «рівний – рівному» (уміння вчитися, громадянська, загальнокультурна, компетентність з інформаційних і комунікаційних технологій, соціальна, підприємницька, здоров'язберігаюча). Відповідно до цього документу підприємницька компетентність передбачає реалізацію наступних здатностей:

- співвідносити власні економічні інтереси й потреби з наявними матеріальними, трудовими, природними й екологічними ресурсами, інтересами й потребами інших людей та суспільства, застосовувати технології моніторингу ресурсів і забезпечення стійкого розвитку;

- організовувати власну трудову та підприємницьку діяльність і працю колективу, орієнтуватися в нормах і етиці трудових відносин;

- аналізувати й оцінювати власні професійні можливості, здібності та співвідносити їх з потребами ринку праці;

- складати, здійснювати й оцінювати плани підприємницької діяльності та особисті стартапи, розробляти моделі дій та прийняття економічно й екологічно обґрунтованих рішень;

- презентувати та поширювати інформацію про результати/продукти власної економічної діяльності та діяльності колективу.

Із метою активізації формування підприємницької компетентності у майбутніх випускників за спеціальністю 181 «Харчові технології» планується ввести до навчальних планів підготовки бакалаврів та магістрів вибіркові дисципліни, які дозволять випускникам застосувати надбані в процесі навчання теоретичні знання та практичні навички для комерційної реалізації своїх ідей в сучасних ринкових умовах.

Підсумовуючи вищезазначене, можна констатувати, що формування підприємницької компетентності у студентів є актуальним завданням, яке сприятиме в подальшому формуванню та розвитку особистості, становленню наукового світогляду.